

EAPC - Aprofundim en matèria de contractació del sector públic



Contractes amb preus unitaris: modificació per increment d'unitats

06-10-2020

I. Preus unitaris

En els contractes de subministraments i de serveis podem establir preus unitaris (art. 16 i 17 de la LCSP). L'article 102.4 de la LCSP permet que el preu del contracte es pugui formular tant en termes de preus unitaris referits als diferents components de la prestació o a les unitats d'aquesta que s'entreguin o executin, com en termes de preus aplicables a tant alçat a la totalitat o a part de les prestacions del contracte.

Quan el preu del contracte s'estableixi per preus unitaris, referit a les unitats de la prestació que ens lliurin o executin, aquestes unitats poden ser certes o estimades i estar supeditades a les necessitats de l'administració contractant. En els contractes en els quals tenim clar quantes unitats necessitem i, per tant, podem fixar el nombre de subministraments o de serveis necessaris de forma prèvia, podem dissenyar la licitació amb preus unitaris i amb un pressupost fix. En canvi, si en el moment de dissenyar-la no podem determinar quantes unitats exactes necessitem que ens prestin o lliurin i, per tant, ens resulta impossible fixar el nombre de serveis o subministraments necessaris, podem establir uns preus unitaris amb un pressupost de licitació estimat màxim, que funcionarà com una bossa econòmica de la qual podrem anar restant les unitats consumides.

La diferència és notable, atès que si les unitats són certes i fixem una quantitat a adquirir o prestar, el contractista té el deure de lliurar/prestar la quantitat establerta i el dret a cobrar el preu fixat; en canvi, en el supòsit que les unitats a necessitar siguin incertes, el nombre de lliuraments i prestacions variarà en funció de les necessitats de l'administració, i si les necessitats reals acaben sent inferiors a les previstes i agafades com a referència per configurar el pressupost de licitació, no serà necessari tramitar cap modificació, ni tampoc el contractista no tindrà cap dret a ser indemnitzat ni rescabalat.

II. Modificacions per increment del nombre d'unitats

En relació amb el contracte de subministraments en què la determinació del preu es faci mitjançant preus unitaris, l'article 301 de la LCSP estableix que es pot incrementar el nombre d'unitats a subministrar fins al percentatge del 10% del preu del contracte, a què es refereix

l'article 205.2.c 3r, sense que calgui tramitar el corresponent expedient de modificació, sempre que així s'hagi establert en el plec de clàusules administratives particulars i s'hagi acreditat el finançament corresponent en l'expedient originari del contracte. Aquest article pot arribar a confondre, ja que sembla contradictori que, fent una remissió a l'article 205, modificacions no establertes, exigeixi que la possibilitat de modificar per l'increment del nombre d'unitats s'hagi d'establir de forma expressa al plec de clàusules.

Pel que fa als contractes de serveis, l'article 309 de la LCSP, de forma semblant a la regulació que es fa per als subministraments, estableix que quan el preu es determini per unitats d'execució, no té la consideració de modificacions, sempre que així s'hagi establert al plec de clàusules, la variació que durant l'execució de la prestació es produeixi exclusivament en el nombre d'unitats realment executades sobre les establertes en el contracte, les quals podrien ser recollides en la liquidació, sempre que no suposin un increment de la despesa superior al 10% del preu del contracte -en aquest cas l'article no diu res sobre l'acreditació del finançament, com sí que fa l'article 301 per als subministraments.

Aquests articles permeten que per incrementar el nombre d'unitats a subministrar o executar fins a un límit del 10% no sigui necessari tramitar un expedient de modificació contractual. Aquesta seria una situació similar a la que es produeix amb els excessos de cabuda del contracte d'obres.

Encara hi ha un altre precepte a la LCSP que regula les modificacions per variacions del nombre d'unitats en els contractes establerts amb preus unitaris, que és la disposició addicional 33. Concretament, estableix que en els contractes de subministraments i de serveis que es tramitin amb pressupost limitatiu, en els quals l'empresari o empresària s'obligui a lliurar una pluralitat de béns o a executar el servei de forma successiva i per preu unitari, sense que el nombre total de lliuraments o prestacions incloses en l'objecte del contracte es defineixi amb exactitud al temps de celebrar aquest, pel fer d'estar subordinades a les necessitats de l'administració, s'ha d'aprovar un pressupost màxim.

A l'apartat segon de la disposició, s'estableix que, en cas que dins de la vigència del contracte les necessitats reals fossin superiors a les estimades inicialment, ha de tramitar la modificació corresponent. A aquest efecte, s'ha de preveure en la documentació que regeixi la licitació la possibilitat que es pugui modificar el contracte com a conseqüència d'aquesta circumstància, en els termes que disposa l'article 204 d'aquesta LCSP. La modificació esmentada s'ha de tramitar abans que s'esgoti el pressupost màxim inicialment aprovat, i s'ha de reservar a tal fi el crèdit necessari per cobrir l'import màxim de les noves necessitats.

D'aquesta redacció queda clar que aquesta disposició només va adreçada als contractes de subministraments i de serveis establerts per preus unitaris i per unitats estimades supeditades a les necessitats de l'administració. Per a aquests contractes, per variar les unitats màximes previstes i pressupostades, s'ha de tramitar una modificació contractual, d'acord amb l'article 204 de la LCSP, per tant cal que s'hagi establert als plecs de clàusules i, a més a més, exigeix que aquesta es tramiti abans que s'esgoti el pressupost màxim aprovat inicialment.

Un cop analitzats els articles 301 i 309 i la disposició addicional 33, podem concloure que:

- Hi ha dos règims diferenciats per poder modificar els contractes establerts amb preus unitaris, un de general per als contractes que tenen per objecte unitats de serveis o subministraments certes i un règim

específic per als contractes en els quals no podem establir exactament quantes unitats necessitem i, per tant, configurem el pressupost de licitació basant-nos en unitats estimades.

- En els contractes de subministraments o serveis establerts per preus unitaris amb unitats certes es poden variar les unitats a subministrar o lliurar sense necessitat de tramitar un expedient de modificació, sempre que es compleixi que:
 - No superin el 10% del preu del contracte.
 - S'hagi establert al plec de clàusules administratives.
- En els contractes establerts per preu unitari, sense que el nombre total de lliuraments o prestacions incloses en l'objecte del contracte s'hagi establert de forma exacta si les necessitats reals fossin superiors a les estimades inicialment, s'ha de:
 - Tramitar la modificació corresponent.
 - Establir la modificació al plec de clàusules d'acord amb l'article 204 de la LCSP.
 - Tramitar abans d'esgotar el pressupost màxim aprovat inicialment.



Èlia Vilaseca Arquès

Responsable del programa temporal de seguiment de l'Estratègia catalana de millora de la compra pública